

A hajléktalan személyek 2019. évi országos közfoglalkoztatási mintaprogramja

A korábbi évek tapasztalatait és eredményeit figyelembe véve a Belügyminisztérium 2019-ben is folytatta a hajléktalanok közfoglalkoztatásba vonását, egy kifejezetten őket célzó, országos mintaprogram keretében. 2019-ben a főváros, valamint 15 megye 39 közfoglalkoztatója indított mintaprogramot összesen 782 fő közfoglalkoztatásával.

**A program támogatási összege 1 408 595 106 Ft,
Időtartama: 2019. március 1. – 2020. február 29.**

A hajléktalan személyek országos mintaprogramjának fő eleme a foglalkoztatás biztosítása és a jövedelemszerzés, amely elősegíti a célcsoport társadalmi integrációját, ami a közfoglalkoztatási programok során három, egymással összefüggő területen valósulhat meg eredményesen: mentális biztonságot, stabil jövedelmet és megfizethető, elfogadható minőségű lakhatást biztosíthat. A közfoglalkoztatási programok a célcsoport közfoglalkoztatásba történő bevonását, valamint a későbbi, nyílt piaci elhelyezkedés érdekében az elsődleges munkaerőpiaci integrálás alapjainak megteremtését segítik elő.

A programok megvalósításában részt vevő szervezetek

- önkormányzatok,
- önkormányzati gazdálkodó szervezetek,
- egyházak,
- civil szervezetek,
- közhasznú szervezetek,
- egyéb költségvetési szervek.

Jellemző értékteremtő tevékenységek a programok megvalósítása során

- települések tisztántartása, szemétszedés,
- önkormányzati és egyéb intézményekben takarítási feladatok ellátása,
- kertészet-parkgondozás,
- mosodai tevékenység ellátása,
- zöldhulladék kezelés és szállítás,
- intézményi segítés,
- segédápolói tevékenység ellátása,
- varrodai tevékenység,
- használt ruhák válogatása,
- virág- és növénytermesztés,
- szabadföldi és fóliasátras zöldség- és gyümölcsstermesztés,
- erdőtelepítés és gondozás,
- karbantartói, építőipari segédmunka ellátása,
- kültéri padok, hirdetőablak, buszvárók felújítása, karbantartása.

Modellértékű programok, jó gyakorlatok bemutatása

1. Szociális tűzifa feldolgozás, szociális intézmények karbantartása

Célja: A hajléktalan emberek foglalkoztatása.

Referencia: Baptista Szeretetszolgálat - Főváros X. kerülete, hajdúböszörményi Katica Családok Átmeneti Otthona

Tevékenység: szociális tűzifa feldolgozás, szociális intézmények karbantartása tevékenységek a már korábban kiépült szociális mosoda és népfürdő, illetve a már meglévő népkonyha szolgáltatás bázisán, a családok átmeneti lakhatási gondjának megoldása, az átmeneti gondozás biztosítása, a szükség szerinti ellátás nyújtása, a család egyben tartása és az otthonból való mielőbbi kigondozás megvalósítása. A család társadalmi reintegrációjának elősegítése. Az otthonban 40 fő elszállásolása.

Szolgáltatások: Ingatlan felújítást követően a tevékenységek lakhatási szolgáltatással is bővültek.

2. Főliásátras és szabadföldi növénytermesztés

Célja: A „Segély helyett munkát” elv megvalósítása mellett segítséget nyújtani abban, hogy ezek az emberek újra a társadalom hasznos, megbecsült tagjaiként élhessék az életüket. A foglalkoztatás mellett, szállás és szociális segítségnyújtás biztosítása. A lakhatás és napi egyszeri meleg étkezés azok számára, akik igénylik. Hosszú távon egy önálló, öfenntartó gazdaság létrehozása.

Referencia: Sorsfordító Szolgáltató Központ - Kiskőrös

Tevékenység: A településen mezőgazdasági termelési feladatok megvalósítása volt a cél, ezen belül főliásátras és szabadföldi növénytermesztés (uborka, paradicsom, paprika, salátafélék, cékla és burgonya) valamint gombatermesztés. A megtermelt zöldségeket a Szeretetszolgálat által üzemeltetett szociális intézmények étkeztetésében használták fel.

Eredmények: Közel 2,5 hektár területen szabadföldi zöldséget, főliásátorban 3000 m²-en paradicsomot, paprikát és uborkát, míg 90 m²-en csiperkegombát termesztettek. A program által támogatott savanyító üzemben előállított savanyúságot saját intézményeikben használják fel. A program megvalósítása során felújítottak három ingatlant. 30 fő rászoruló számára szállás lehetősége.

3. Hulladékszedés, mezőgazdasági tevékenység, mosoda

Célja: a szociális peremen élő hajléktalan emberek munkaintegrációjának támogatása

Referencia: Magyar Máltai Szeretetszolgálat - Veszprémi Befogadás Háza közfoglalkoztatási program

Tevékenység: A program keretében a foglalkoztatási elemek 3 pillérre épülnek.

1. *programelem:* hulladékszedés: A város legproblémásabb területén hulladékszedés. Kizárólag kommunális hulladékot gyűjtenek olyan területeken, ahol a felhalmozódó hulladék konfliktust okoz a lakosság körében.

2. *programelem:* mezőgazdasági tevékenység: Egy társasház tulajdonában található 500 m²-es kihasználatlan belterületi részen növénytermesztés. A megtermelt növények kb. 80%-át a társasház lakói között osztják szét, szociális rászorultság szerint, a fennmaradó mennyiséget pedig a termelő munkát végzők viszik haza szintén szociális alapon.

3. *programelem:* mosoda: Intézményük összesen három telephelyén nyújtják a mosás lehetőségét. A hajléktalan közfoglalkoztatottak mossák sorstársaik ruháit, valamint az összes intézményi textíliát.

Szolgáltatások: 1 fő szociális segítő a program koordinációjának támogatására

Eredmények: A településen több száz m²-nyi terület tisztult meg. Növénytermesztés (500 m²-es területen). Enyhült a lakosság hajléktalan emberekkel szembeni előítélete. Az intézményi textíliák helyben történő mosásával költséget is megtakarít az intézmény.

4. Rongyszőnyegek és kerámia készítése

Célja: hajléktalanok társadalmi integrációja

Referencia: Szentesi Hajléktalan Segítő Központ

Tevékenység: a lakókörnyezet rendben tartása, a környezet gondozása. A közfoglalkoztatási programban dolgozók színes rongyszőnyeget szőnek. Szakember vezetésével kerámia készítése (rövid betanulási idővel).

Háttér: 1996 óta foglalkozik a hajléktalan személyek ellátásával a város Hajléktalan Segítő Központja. Az intézmény olyan sajátos összevont struktúrában működik, ahol a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások keretében négy szolgáltatás típust vehetnek igénybe az ellátottak. Blokkrendszerben működő intézményükben lehetőség van a Népkonyha, Nappali melegedő, Éjjeli menedék és az Átmeneti szálló igénybevételére. Szolgáltatásaikra elsősorban Szentestről és környékéről jelentkeznek, de esetenként az egész ország területéről fogadnak hajléktalanokat.

Szolgáltatások: Szakképzett munkatársak - a lakhatáson kívül - segítséget nyújtanak a rászorulóknak életvitelük ügyintézésében is.

Eredmények: A hajléktalan emberek bevonása a foglalkoztatásba. Komoly eredmény, hogy a foglalkoztatottak közül hét dolgozónak sikerült elhelyezkednie az elsődleges munkaerőpiacon.

5. Virágtermesztés fóliasátrakban és üvegházban

Célja: A hajléktalan személyek foglalkoztatása

Referencia: DEHUSZ Nonprofit Kft. - Debrecen

Tevékenység: A mintaprogram keretén belül a már meglévő fóliasátrakban és üvegházban virágtermesztési tevékenységet folytatnak. A megtermelt növényeket virágládába ültetik ki, parkosítanak a város legforgalmasabb útvonalai mellett, a közintézményeiknél és a közparkokban. Az előző programban megépített csarnokban betonelem-gyártást valósítanak meg, az előállított betonlapokból a város sérült járdáit állítják helyre, újítják fel.

Háttér: A Nonprofit Kft. több éve vesz részt a hajléktalan programok megvalósításában.

Eredmények: a program hozzájárul Debrecen Megyei Jogú Város intézményeinek és közterületeinek szépítéséhez. 55 ezer palántát termesztettek és ültettek ki a város területén, valamint 33 virág- és cserjeágyást alakítottak ki, illetve gondoznak. Négyezer járdalapot állítottak elő és építettek be szükség szerint a város területén. A program keretén belül előállított borostyánfalak is nagy népszerűsége tettek szert, hiszen sokoldalúan felhasználható, kiváló térelválasztó, a városi rendezvényeken is felhasználható.

6. Köztéri bútorok készítése

Célja: A hajléktalan személyek foglalkoztatása

Referencia: Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata

Tevékenység: A közterületeken és az önkormányzati intézményekben található padok, szeméttároló edények, buszvárók, valamint az önkormányzati hirdetőtáblák felújítása. Mindezek mellett a játszótereken található padok, asztalok, kukák folyamatos karbantartását is elvégzik, homokozókat tisztítanak. A fentiekén túl a város köztemetőit is rendben tartják,

valamint intézményi karbantartási és parkfenntartási feladatokat is ellátnak. Új tevékenységként a sok kivágott idős fa természetes odúkészítési lehetőségét pótolva készítenek mesterséges madárodúkat a köztéri parkokba. A hajléktalan szálló igényére raklap bútort is összeállítanánk, amit térítésmentesen átadnak használatra.

Háttér: Kiskunfélegyházán működik a hajléktalanoknak egy befogadó helye. A Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény keretében üzemel a Hajléktalanok Átmeneti Szállása, Éjjeli Menedékhelye, Nappali Melegedő és Népkonyha.

Eredmények: A hajléktalan személyek által végzett munka hozzájárul Kiskunfélegyháza intézményeinek és közterületeinek tisztántartásához és szépítéséhez. Az elvégzett feladatok mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a programban részt vevő hajléktalan személyek kiszakadjanak a megszokott környezetükből, ezzel egy lépést téve a sikeres munkaerő-piaci reintegráció irányába. Ez a program a benne dolgozóknak akár "ugródeszkat" is jelenthet arra, hogy a projekt végén kiköltözzenek a hajléktalan szállóról.

7. Közfürdő és mosoda működtetése, kézműves termékek készítése

Célja: A hajléktalan személyek foglalkoztatása

Referencia: A Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete Nagykanizsán és Zalaegerszegen

Tevékenység:

A felújításra került a közfürdő és mosoda működtetése. Hajléktalanok bevonásával biztosítják továbbra is intézményeik és telephelyeik takarítási és karbantartási feladatait, valamint a volt huszárlaktanya őrzését.

A Vöröskereszt számára érkező adományok kezelésében tevékenykednek a közfoglalkoztatottak. A foglalkoztató műhelyben takarók, rongyszőnyegek, babák, állatfigurák készülnek a használt textíliák felhasználásával. Telephelyeik takarítási és karbantartási feladatait is a foglalkoztatottak segítségével oldják meg. Valamennyi projektrész fontos eleme, hogy az intézmények a foglalkoztatottakat mentálisan a szociális munka eszközeit felhasználva is támogatják, továbbá lehetőséget biztosítanak számukra fejlesztő csoportokban történő részvételre, ezzel is erősítve motivációjukat, megalapozva a későbbi sikeres munkaerő-piaci elhelyezkedésüket.

Szolgáltatások: mentális fejlesztés

Eredmények: Az egyes projektelemekek eltérő módon, de minden részükben jelentős értékteremtő hatással bírnak. A közfürdőben nyújtott tisztálkodási lehetőség, valamint fertőtlenítő fürdetés a városban hiánypótló szolgáltatás. A mosoda üzemeltetésével pedig részben a városban élő szociálisan rászoruló személyeknek nyújtanak mosási lehetőséget, részben pedig a város, valamint vonzáskörzetének szociális és egészségügyi intézményeinek tudnak mosodai szolgáltatásokat nyújtani.